

Särskilt uttalande i ärende 8 "Tilläggsanslag till budget 2023" (KS 2023/0114)

Den politiska majoriteten i Danderyd (M, L och KD) föreslår vid årets första kommunfullmäktige att ett tilläggsanslag bör ges till fastställd driftsbudget 2023 för utbildningsnämnden och socialnämnden. Detta för att kompensera grundskolorna och omsorgsboendena i kommunen för höjda lokalhyror.

Vi Socialdemokrater yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Samtidigt ser vi en rad fortsatta problem med majoritetens budget för 2023 som vi i grunden anser är för snävt tilltagen och som detta tilläggsanslag av engångskaraktär på inget sätt kompenserar för fullt ut.

Budget för 2023 för Danderyds kommun antogs vid budgetfullmäktige den 17 november förra året. Det är tio veckor sedan. Redan då var en rad riskfaktorer som skulle komma att påverka kommunens ekonomi under 2023 väl kända.

Vi visste att inflationen skulle vara rekordhög, att räntorna skulle vara rekordhöga, att vi skulle ha stigande energipriser och att priser för varor och tjänster skulle skjuta i höjden. Inget talade i själva verket för att en uppräknings av nämndernas anslag om 3 respektive 2 procent skulle räcka.

Ändå valde majoriteten att lägga, vad vi uppfattar som en besparingsbudget. Vi Socialdemokrater gjorde en annan analys och kompenserade för en större del av kostnadsökningarna i vårt budgetförslag. Det är nu tydligt att vårt budgetalternativ var det mest realistiska.

Nu, bara tio veckor senare, kommer majoriteten med nya bud. Grundskolor och omsorgsboenden ska kompenseras för höjda lokalhyror. Bättre än inget kan tyckas.

Frågan är: räcker det? Vi har som sagt fler kostnader som skenar. Som påverkar alla nämnder. Vi går nu dessutom in i en stundande lönerörelse där inget pekar på att vi kommer att landa på uppräknings om lönerna om 2 procent. I avtalsrörelsen inom industrin talas det om 4 procent vilket kan påverka normen för hela arbetsmarknaden.

Budgeten 2023 är nu också ett stort stressmoment inom våra kommunala verksamheter. I Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan för 2023 nämns den stundande lönerörelsen särskilt under rubriken "Risker 2023". Nämndens lönekostnader har bara räknats upp med 2 procent. Ytterligare en procents uppräknings av lönerna skulle innebära ca 0,4 miljoner kronor i tillkommande kostnader för nämnden.

Under riskavsnittet konstateras också att "med undantag för el och vatten har verksamheternas övriga driftskostnader inte räknats upp. Den höga inflationstakten kan innebära kostnadsökningar som inte kan pareras med besparingar."

Inflationstakten i Sverige var i december 10,2 procent. Så var ska mellanskillnaden hämtas hem? Vad ska kultur och fritidsnämnden spara på? Kulturskolan? Arbetet med att stävja drogmissbruk bland unga? Biblioteken? Eller väntar fler tilläggsanslag från M, L och KD?

Vi välkomnar förvisso att majoriteten är pragmatisk och prestigelös och inte styvnackat håller fast vid sin glädjekalkyl, men vill ändå markera att vi tycker att den här budgetstrategin för 2023 är olycklig.

Utöver att det kommer tvinga verksamheterna till besparingar, bör vi även fundera över vad det skapar för arbetsklimat för medarbetarna? Att först få helt orealistiska ekonomiska ramar att arbeta efter? Och sedan få nya budgetförutsättningar var tionde vecka. Det finns skäl att ifrågasätta hur det påverkar såväl arbetsmiljön, som kvaliteten på den kommunala servicen.

Det här är dessutom redan ett problem i kommunen. I en aktuell uppföljning av kommunens systematiska arbetsmiljöarbete lyfts särskilt att medarbetarna i Danderyd upplever en stor obalans mellan krav och resurser, slimmad organisation och låg bemanning efter krav på ekonomi i balans.

Det är information vi politiker måste ta till oss och agera på. Vi i kommunfullmäktige har trots allt det yttersta ansvaret för arbetsmiljön inom kommunens verksamheter.

Sammantaget hoppas vi att majoriteten återkommer med ytterligare kompensation till nämnderna för 2023. Det kommer att behövas. Men framförallt att man väljer en annan strategi för kommande år och då ser klarsynt på verkligheten och budgeterar för högst sannolika kostnadsökningar i den ordinarie budgeten.

Socialdemokraternas fullmäktige-grupp i Danderyd

Jenny Åkervall, Karsten Inde, Anette Jellve, Hedvig Landahl, Olle Johansson, Karl Stenqvist, Bodil Ström och Erik Aurell.